

Young Europeans: Education for Democracy and Sustainability

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ P5

Οικονομία της ΕΕ, ευρώ και κοινωνική πολιτική

Τετράδιο μαθητή/μαθήτριας

Περιεχόμενα	
Τεστ Α	Τι ξέρω ήδη; (διαγνωστικό)
Φύλλο P5-1	Η ενιαία αγορά στο καλάθι μου
Φύλλο P5-2	Το ευρώ και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
Φύλλο P5-3	Ο προϋπολογισμός της ΕΕ: από πού έρχονται και πού πάνε τα χρήματα
Φύλλο P5-4	Κοινωνική Ευρώπη: τα δικαιώματά μου ως νέος/νέα
Φύλλο P5-5	Έρευνα με δεδομένα: η Ελλάδα στην ΕΕ
Φύλλο P5-6	Αντιλογία και αναστοχασμός
Τεστ Β	Τι έμαθα; (τελικό)

Πριν ξεκινήσεις

Στην οικονομία οι αριθμοί αλλάζουν κάθε μήνα. Σε αυτό το τετράδιο **δεν σου δίνουμε έτοιμους αριθμούς**. Τους βρίσκεις σε επίσημες πηγές (Eurostat, ΕΚΤ, Τράπεζα της Ελλάδος) και σημειώνεις **πηγή και ημερομηνία**.

Ένας αριθμός χωρίς σύγκριση δεν λέει πολλά. Ρώτα πάντα: σε σχέση με τι; Με ποια χρονιά; Με ποια χώρα;

ΤΕΣΤ Α · ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ

Τι ξέρω ήδη;

Όνομα / Ομάδα	Τμήμα	Ημερομηνία	Session ID (από τον/την εκπαιδευτικό)
			YEU-____-P5-____

Απάντησε χωρίς να ψάξεις. Δεν βαθμολογείται. Αν δεν ξέρεις, κύκλωσε «Δεν ξέρω».

1. Ποιες είναι οι «τέσσερις ελευθερίες» της ενιαίας αγοράς;

α) αγαθά, υπηρεσίες, κεφάλαια, πρόσωπα β) λόγος, θρησκεία, συνάθροιση, Τύπος γ) εμπόριο, τουρισμός, ενέργεια, μεταφορές δ) Δεν ξέρω

2. Πόσα κράτη-μέλη χρησιμοποιούν το ευρώ το 2026;

α) 19 β) 21 γ) 27 δ) Δεν ξέρω

3. Ποιος είναι ο στόχος της ΕΚΤ για τον πληθωρισμό μεσοπρόθεσμα;

α) 0% β) 2% γ) 5% δ) Δεν ξέρω

4. Ποιος αποφασίζει τα βασικά επιτόκια στην ευρωζώνη;

α) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή β) Κάθε εθνική κυβέρνηση γ) Η ΕΚΤ δ) Δεν ξέρω

5. Ο ετήσιος προϋπολογισμός της ΕΕ είναι περίπου ίσος με:

α) 1% του εισοδήματος της ΕΕ β) 10% γ) 25% δ) Δεν ξέρω

6. Ποια είναι η ελάχιστη νόμιμη εγγύηση για ένα προϊόν που αγοράζεις στην ΕΕ;

α) 6 μήνες β) 1 χρόνος γ) 2 χρόνια δ) Δεν ξέρω

7. Σε αγορά μέσω διαδικτύου, σε πόσες ημέρες μπορείς να υπαναχωρήσεις χωρίς αιτιολογία;

α) 3 β) 14 γ) 30 δ) Δεν ξέρω

8. Το NextGenerationEU δημιουργήθηκε κυρίως για:

α) την ανάκαμψη μετά την πανδημία β) την εισαγωγή του ευρώ γ) τη διεύρυνση δ) Δεν ξέρω

9. Πόσες αρχές περιλαμβάνει ο Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων;

α) 7 β) 12 γ) 20 δ) Δεν ξέρω

10. Η ΕΕ ορίζει ένα ενιαίο ποσό κατώτατου μισθού για όλα τα κράτη-μέλη.

Σωστό / Λάθος / Δεν ξέρω

Πώς το βλέπω (1 = καθόλου, 5 = απόλυτα)

	1	2	3	4	5
Καταλαβαίνω πώς η ΕΕ επηρεάζει την καθημερινή μου οικονομική ζωή.					
Μπορώ να διαβάσω και να ερμηνεύσω ένα οικονομικό γράφημα.					
Ξέρω πού να βρω αξιόπιστα οικονομικά στοιχεία για την Ελλάδα και την ΕΕ.					

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ P5-1 · ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΟΡΟΥ P5-R01

Η ενιαία αγορά στο καλάθι μου

Όνομα / Ομάδα	Τμήμα	Ημερομηνία	Session ID (από τον/την εκπαιδευτικό)
			YEU-____-P5-____

Τι θα μάθω

- να εξηγώ τις τέσσερις ελευθερίες της ενιαίας αγοράς
- να αναγνωρίζω ευρωπαϊκούς κανόνες στην καθημερινότητά μου
- να γνωρίζω βασικά δικαιώματα καταναλωτή στην ΕΕ

Διάρκεια: 2 διδακτικές ώρες · **Τρόπος εργασίας:** ομάδες των 3–4

Δραστηριότητα 1 · Το ταξίδι ενός προϊόντος

Διαλέξτε ένα αντικείμενο που έχετε μαζί σας (κινητό, παπούτσια, σνακ, φορτιστή). Διαβάστε την ετικέτα ή τη συσκευασία και απαντήστε.

Ερώτηση	Απάντηση
Προϊόν και χώρα παραγωγής	
Πέρασε από σύνορα κρατών της ΕΕ; Πλήρωσε δασμό μέσα στην ΕΕ;	
Ποιο σήμα ή ένδειξη βλέπετε (CE, ενεργειακή σήμανση, συστατικά, ανακύκλωση);	
Ποια από τις τέσσερις ελευθερίες έπαιξε ρόλο;	

Δραστηριότητα 2 · Ποια ελευθερία;

Κατάσταση	Ελευθερία
Η Μαρία σπουδάζει με Erasmus στη Λισαβόνα.	
Μια ελληνική εταιρεία πουλά ελαιόλαδο στη Γερμανία χωρίς δασμούς.	
Ένας Ιταλός αρχιτέκτονας σχεδιάζει ένα κτίριο στα Σπάτα.	
Μια οικογένεια ανοίγει τραπεζικό λογαριασμό σε άλλο κράτος-μέλος.	
Χρησιμοποιείς τα δεδομένα του κινητού σου στη Ρώμη χωρίς επιπλέον χρέωση.	

Δραστηριότητα 3 · Ξέρω τα δικαιώματά μου;

Αγόρασες ασύρματα ακουστικά από ηλεκτρονικό κατάστημα με έδρα σε άλλο κράτος-μέλος. Μετά από 10 ημέρες αλλάζεις γνώμη. Μετά από 14 μήνες σταματούν να λειτουργούν. Τι δικαιούσαι σε κάθε περίπτωση; Πού μπορείς να απευθυνθείς αν ο πωλητής αρνηθεί;

Σκέψου

Ποιο είναι, κατά τη γνώμη σου, το μεγαλύτερο όφελος της ενιαίας αγοράς για έναν νέο από τα Σπάτα; Υπάρχει και κάποιο κόστος;

Πηγές για να ψάξετε

Η Ευρώπη σας (Your Europe), δικαιώματα καταναλωτών: europa.eu/youreurope

Ευρωπαϊκό Κέντρο Καταναλωτή Ελλάδας: eccgreece.gr

Ενιαία αγορά: single-market-economy.ec.europa.eu

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ P5-2 · ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΟΡΟΥ P5-R02

Το ευρώ και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Όνομα / Ομάδα	Τμήμα	Ημερομηνία	Session ID (από τον/την εκπαιδευτικό)
			YEU-____-P5-____

Τι θα μάθω

- να περιγράψω πώς και πότε δημιουργήθηκε το ευρώ
- να εξηγώ τον ρόλο της ΕΚΤ και τι είναι ο πληθωρισμός
- να διαβάζω και να σχολιάζω ένα γράφημα πληθωρισμού

Διάρκεια: 2 διδακτικές ώρες · **Τρόπος εργασίας:** ζεύγη

Δραστηριότητα 1 · Χρονογραμμή του ευρώ

Έτος	Τι συνέβη;
1992	
1999	
2001	
2002	
2026	

Δραστηριότητα 2 · Τι κάνει η ΕΚΤ;

Με δικά σας λόγια: τι είναι ο πληθωρισμός; Γιατί η ΕΚΤ θέλει να είναι κοντά στο 2% και όχι στο 0%; Τι κάνει η ΕΚΤ όταν ο πληθωρισμός ανεβαίνει πολύ;

Δραστηριότητα 3 · Διαβάζω ένα γράφημα

Στη Eurostat (δείκτης HICP, ετήσια μεταβολή) βρείτε τον πληθωρισμό της **Ελλάδας** και της **ευρωζώνης** για τα 5 τελευταία έτη. Συμπληρώστε τον πίνακα και σχεδιάστε ένα γράφημα γραμμών.

Έτος	Ελλάδα (%)	Ευρωζώνη (%)	Διαφορά

Πηγή και ημερομηνία πρόσβασης: _____

Τι παρατηρείτε; Σε ποια χρονιά ο πληθωρισμός ήταν πιο μακριά από τον στόχο του 2%; Πώς το ένιωσαν τα νοικοκυριά;

Για τους πιο περίεργους

Η ΕΕ συζητά τη δημιουργία **ψηφιακού ευρώ**. Σε ποιο στάδιο της νομοθετικής διαδικασίας βρίσκεται σήμερα; (Θυμηθείτε το Legislative Train από το P2.) Ποια είναι ένα επιχείρημα υπέρ και ένα κατά;

Σκέψου

Αν μπορούσες να ρωτήσεις κάτι την Πρόεδρο της ΕΚΤ, τι θα ήταν;

Πηγές για να ψάξετε

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (και ενότητα για εκπαίδευση): [ecb.europa.eu](https://www.ecb.europa.eu)
Τράπεζα της Ελλάδος: [bankofgreece.gr](https://www.bankofgreece.gr)
Eurostat: ec.europa.eu/eurostat (αναζήτηση «HICP»)

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ P5-3 · ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΟΡΟΥ P5-R03

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ

Όνομα / Ομάδα	Τμήμα	Ημερομηνία	Session ID (από τον/την εκπαιδευτικό)
			YEU-____-P5-____

Τι θα μάθω

- να εξηγώ από πού προέρχονται τα έσοδα της ΕΕ
- να διακρίνω τις μεγάλες κατηγορίες δαπανών
- να αναγνωρίζω έργα με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση στην περιοχή μου

Διάρκεια: 2 διδακτικές ώρες · **Τρόπος εργασίας:** ομάδες των 4 (διαπραγμάτευση)

Δραστηριότητα 1 · Μοιράστε 100 ευρώ

Είστε αντιπρόσωποι κρατών-μελών. Έχετε 100 € από κάθε 100 € του προϋπολογισμού και πρέπει να τα μοιράσετε. Πρώτα αποφασίζει μόνη της η ομάδα, μετά διαπραγματεύεστε με άλλη ομάδα για μια κοινή κατανομή.

Κατηγορία	Η ομάδα μας	Κοινή συμφωνία	Πραγματικό (ψάξτε)
Γεωργία και περιβάλλον			
Συνοχή: περιφέρειες, υποδομές, απασχόληση			
Έρευνα, ψηφιακή μετάβαση, Erasmus+			
Μετανάστευση και διαχείριση συνόρων			
Άμυνα, ασφάλεια, η ΕΕ στον κόσμο			
Διοίκηση			
Σύνολο	100	100	100

Δραστηριότητα 2 · Από πού έρχονται τα χρήματα;

Βρείτε τις βασικές πηγές εσόδων (ίδιοι πόροι) της ΕΕ και γράψτε μία πρόταση για την καθεμία.

Δραστηριότητα 3 · Η ΕΕ στη γειτονιά μου

Βρείτε ένα έργο στην Αττική ή στα Σπάτα που χρηματοδοτήθηκε από την ΕΕ (π.χ. ΕΣΠΑ, Ταμείο Ανάκαμψης «Ελλάδα 2.0», Erasmus+ του σχολείου μας).

Έργο	
Ταμείο / πρόγραμμα	
Ποσό (αν βρείτε)	
Ποιους ωφελεί;	
Πηγή	

Σκέψου

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ είναι περίπου 1% του εισοδήματός της. Είναι αρκετός για όσα της ζητάμε να κάνει; Τι θα αλλάζατε;

Πηγές για να ψάξετε

Προϋπολογισμός της ΕΕ: commission.europa.eu (ενότητα «Budget»)

Διαφάνεια δαπανών (Kohesio, έργα συνοχής): kohesio.ec.europa.eu

Ταμείο Ανάκαμψης Ελλάδα 2.0: greece20.gov.gr

ΕΣΠΑ: espa.gr

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ P5-4 · ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΟΡΟΥ P5-R04

Κοινωνική Ευρώπη: τα δικαιώματά μου

Όνομα / Ομάδα	Τμήμα	Ημερομηνία	Session ID (από τον/την εκπαιδευτικό)
			YEU-____-P5-____

Τι θα μάθω

- να γνωρίζω τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων
- να συνδέω κοινωνικά δικαιώματα με καταστάσεις της ζωής των νέων
- να ξεχωρίζω τι αποφασίζει η ΕΕ και τι το κάθε κράτος

Διάρκεια: 1 διδακτική ώρα · **Τρόπος εργασίας:** ομάδες

Δραστηριότητα 1 · Ποιο δικαίωμα;

Βρείτε στον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων την αρχή που ταιριάζει σε κάθε κατάσταση.

Κατάσταση	Αρχή του Πυλώνα
Η Ελένη, 19 ετών, τελείωσε το λύκειο και ψάχνει δουλειά ή κατάρτιση εδώ και 4 μήνες.	
Ο Νίκος δουλεύει μέσω εφαρμογής διανομών και δεν ξέρει αν είναι εργαζόμενος ή ελεύθερος επαγγελματίας.	
Μια μητέρα θέλει να επιστρέψει στη δουλειά αλλά δεν βρίσκει θέση σε παιδικό σταθμό.	
Ένας μαθητής με αναπηρία χρειάζεται υποστήριξη για να σπουδάσει.	
Μια εργαζόμενη αμείβεται λιγότερο από συνάδελφό της για την ίδια δουλειά.	

Δραστηριότητα 2 · Τα τρία πιο σημαντικά για εμάς

Διαλέξτε ως ομάδα τις τρεις αρχές που θεωρείτε πιο σημαντικές για τους νέους στην Ελλάδα σήμερα. Αιτιολογήστε.

Σκέψου

Η ΕΕ δεν ορίζει ένα ποσό κατώτατου μισθού για όλους. Γιατί, κατά τη γνώμη σου; Θα έπρεπε;

Πηγές για να ψάξετε

Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων: commission.europa.eu (αναζήτηση «European Pillar of Social Rights»)

Εγγύηση για τη Νεολαία: ec.europa.eu/social

Ευρωπαϊκή Πύλη για τη Νεολαία: youth.europa.eu

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ P5-5 · ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΟΡΟΥ P5-R05

Έρευνα με δεδομένα: η Ελλάδα στην ΕΕ

Όνομα / Ομάδα	Τμήμα	Ημερομηνία	Session ID (από τον/την εκπαιδευτικό)
			YEU-____-P5-____

Τι θα μάθω

- να αναζητώ και να κατεβάζω στοιχεία από τη Eurostat
- να φτιάχνω ένα γράφημα και να το ερμηνεύω
- να διατυπώνω ισχυρισμό με τεκμήρια (ισχυρισμός – τεκμήριο – συλλογισμός)

Διάρκεια: 2 διδακτικές ώρες · **Τρόπος εργασίας:** ομάδες των 3

Βήμα 1 · Διαλέξετε δείκτη

☐ Ανεργία νέων (15–24) ☐ ΑΕΠ κατά κεφαλήν σε μονάδες αγοραστικής δύναμης ☐ Πρόωρη εγκατάλειψη σχολείου ☐ Μερίδιο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ☐ Κίνδυνος φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού

Βήμα 2 · Συλλέξτε δεδομένα

Έτος	Ελλάδα	Μέσος όρος ΕΕ	Χώρα σύγκρισης:	Σημειώσεις

Κωδικός πίνακα Eurostat, πηγή και ημερομηνία πρόσβασης: _____

Βήμα 3 · Γράφημα και ερμηνεία

Φτιάξτε γράφημα (σε χαρτί ή σε υπολογιστικό φύλλο) με τίτλο, άξονες, μονάδες και πηγή. Μετά συμπληρώστε:

Ισχυρισμός	
Τεκμήριο (αριθμοί)	

Συλλογισμός: γιατί το τεκμήριο στηρίζει τον ισχυρισμό;	
Τι δεν μας λένε αυτά τα δεδομένα;	

Σκέψου

Πώς θα μπορούσε κάποιος να χρησιμοποιήσει τα ίδια στοιχεία για να παραπλανήσει; (π.χ. επιλέγοντας μόνο ορισμένα έτη ή κόβοντας τον άξονα)

Πηγές για να ψάξετε

Eurostat: ec.europa.eu/eurostat

ΕΛΣΤΑΤ: statistics.gr

Eurostat για μαθητές: εφαρμογές και οπτικοποιήσεις στην ενότητα «Education corner»

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ P5-6 · ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΟΡΟΥ P5-R06

Αντιλογία και αναστοχασμός

Όνομα / Ομάδα	Τμήμα	Ημερομηνία	Session ID (από τον/την εκπαιδευτικό)
			ΥΕΥ-____-P5-____

Τι θα μάθω

- να αναπτύσσω επιχειρήματα για ένα οικονομικό ζήτημα της ΕΕ
- να απαντώ σε αντίθετα επιχειρήματα με σεβασμό
- να αξιολογώ τι έμαθα

Διάρκεια: 1 διδακτική ώρα · **Τρόπος εργασίας:** δύο ομάδες και κριτές

Θέμα αντιλογίας

«Η ΕΕ πρέπει να έχει περισσότερους δικούς της φόρους για να χρηματοδοτεί κοινές πολιτικές.»

Η ομάδα σας ορίζεται με κλήρωση: υπέρ ή κατά. Υποστηρίζετε τη θέση της ομάδας, όχι απαραίτητα τη δική σας.

Προετοιμασία	
Η θέση μας	☐ Υπέρ ☐ Κατά
Επιχείρημα 1 + στοιχείο	
Επιχείρημα 2 + στοιχείο	
Τι θα πει η άλλη ομάδα;	
Η απάντησή μας	

3-2-1

3 πράγματα που έμαθα	
2 πράγματα που με εξέπληξαν	

1 ερώτηση που έχω ακόμη

ΤΕΣΤ Β · ΤΕΛΙΚΟ

Τι έμαθα;

Όνομα / Ομάδα	Τμήμα	Ημερομηνία	Session ID (από τον/την εκπαιδευτικό)
			YEU-____-P5-____

Απάντησε χωρίς να ψάξεις. Θα συγκρίνουμε τις απαντήσεις σου με το διαγνωστικό τεστ.

1. Ποιες είναι οι «τέσσερις ελευθερίες» της ενιαίας αγοράς;

α) αγαθά, υπηρεσίες, κεφάλαια, πρόσωπα β) λόγος, θρησκεία, συνάθροιση, Τύπος γ) εμπόριο, τουρισμός, ενέργεια, μεταφορές δ) Δεν ξέρω

2. Πόσα κράτη-μέλη χρησιμοποιούν το ευρώ το 2026;

α) 19 β) 21 γ) 27 δ) Δεν ξέρω

3. Ποιος είναι ο στόχος της ΕΚΤ για τον πληθωρισμό μεσοπρόθεσμα;

α) 0% β) 2% γ) 5% δ) Δεν ξέρω

4. Ποιος αποφασίζει τα βασικά επιτόκια στην ευρωζώνη;

α) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή β) Κάθε εθνική κυβέρνηση γ) Η ΕΚΤ δ) Δεν ξέρω

5. Ο ετήσιος προϋπολογισμός της ΕΕ είναι περίπου ίσος με:

α) 1% του εισοδήματος της ΕΕ β) 10% γ) 25% δ) Δεν ξέρω

6. Ποια είναι η ελάχιστη νόμιμη εγγύηση για ένα προϊόν που αγοράζεις στην ΕΕ;

α) 6 μήνες β) 1 χρόνος γ) 2 χρόνια δ) Δεν ξέρω

7. Σε αγορά μέσω διαδικτύου, σε πόσες ημέρες μπορείς να υπαναχωρήσεις χωρίς αιτιολογία;

α) 3 β) 14 γ) 30 δ) Δεν ξέρω

8. Το NextGenerationEU δημιουργήθηκε κυρίως για:

α) την ανάκαμψη μετά την πανδημία β) την εισαγωγή του ευρώ γ) τη διεύρυνση δ) Δεν ξέρω

9. Πόσες αρχές περιλαμβάνει ο Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων;

α) 7 β) 12 γ) 20 δ) Δεν ξέρω

10. Η ΕΕ ορίζει ένα ενιαίο ποσό κατώτατου μισθού για όλα τα κράτη-μέλη.

Σωστό / Λάθος / Δεν ξέρω

Πώς το βλέπω (1 = καθόλου, 5 = απόλυτα)

	1	2	3	4	5
Καταλαβαίνω πώς η ΕΕ επηρεάζει την καθημερινή μου οικονομική ζωή.					
Μπορώ να διαβάσω και να ερμηνεύσω ένα οικονομικό γράφημα.					
Ξέρω πού να βρω αξιόπιστα οικονομικά στοιχεία για την Ελλάδα και την ΕΕ.					